N°. 354. 1848.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 4,50; voor de buitensteden *f* 5,50; franco door het geheele Rijk. *Brieven*, *Gelden*, enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

VRIJDAG, 16 JUNIJ.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents per regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 15 Junij.

Onze lezers herinneren zich wat wij in der tijd berigtten, dat de Hoogwaardige kerkvoogden der Katholijken van Nederland in een adres aan de Tweede Kamer hunne bedenkingen hadden in het midden gebragt tegen de ontworpene bepalingen van het Wetboek van Strafregt, betreffende de godsdienst en hare bedienaren. Wij achten ons gelukkig hun dit manifest in zijn geheel te kunnen mededeelen. Te meer achten wij ons gelukkig dit thans te kunnen doen, terwijl ook het tegenwoordig ministerie voornemens schijnt de zaak des regts en der godsdienstvrijheid te verzaken en op te offeren aan de eischen eener tyrannieke en met oproer en feitelijk geweld dreigende Synode. Welke nu ten aanzien dier punten de beginselen zijn, door onze Kerkvoogden vooruitgezet en door alle Katholijken beleden, wordt ten duidelijkste door dit manifest ontwikkeld.

Het luidt aldus:

»*Aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal van het Koningrijk der Nederlanden.*

»Edel Mogende Heeren!

»De ondergeteekende bisschoppen, zijnde de R. K. Kerkvoogden binnen het koningrijk, nemen eerbiedig de vrijheid om zich tot U. E. M. te wenden. Nieuw is deze stap; nog nimmer zoolang het koningrijk bestaat, hebben de gezamenlijke R. K. Kerkvoogden van het grondwettig regt om verzoekschriften in te dienen bij de Staten-Generaal, gebruik gemaakt, ofschoon de aanleiding daartoe niet geheel ontbroken heeft. Maar, hebben zij nog immer gemeend, dat zij, zonder aan hunne verpligting te kort te schieten, zich van zulken stap onthouden konden, thans zijn zij overtuigd, dat zij aan hunne door den Staat erkende kerkelijke betrekking, aan het in hen gestelde vertrouwen, te kort zouden doen, indien zij nu wederom het regt, om verzoekschriften bij U. E. M. in te zenden, ongebruikt lieten.

»Het voorgedragen tweede boek van het wetboek van strafregt, thans aan uwe beraadslagingen onderworpen, bevat artikelen, welke, zoo zij wet worden, de godsdienst-vrijheid en de bescherming der godsdienstige gezindheden, beide door de grondwet van den Staat plegtig gewaarborgd, diep zullen krenken. Dit is de vaste, door ernstige overweging verkregene overtuiging van de ondergeteekenden. Hun pligt als kerkvoogden, in welke hoedanigheid zij geroepen zijn om de godsdienstige regten en vrijheden, zoo van de gezindte, welke zij voorstaan, als van ieder hunner onderhoorige geloovigen, te verdedigen, eischt dringend, dat zij het laatste hun overschietend middel, om de bedreigde regten en vrijheden, zoo mogelijk te behouden, zonder aarzelen aanwenden.

»Daarenboven hebben kerkelijke collegiën van andersgezinden, ten aanzien van een punt, waarbij hunne gezindheid noch hunne personen betrokken waren, zich, hetzij in een opzettelijk schrijven aan een ieder uwer in het bijzonder, hetzij bij gelegenheid van een adres, rakende het wets ontwerp over de ondersteuning van behoeftigen tot U. E. M. gewend, en regtstreeks of zijdelings gepoogd, strafbepalingen uit te lokken, waardoor de grondwettige vrijheid van de godsdienstige gezindheid der R. K. zou worden verkort. De R. K. Kerkvoogden zijn het blijkbaar aan zich zelven en aan hunne geloofsgenooten verschuldigd, tegen dien vijandelijken aanval bij U. E. M. op te komen.

»Het is ongelukkiger wijze maar al te zeer het lot der R. K. Kerk, dat zij, na honderde malen hare beginselen verklaard, en toegedichte verkeerdheden afgewezen te hebben, telkens op nieuw die beginselen miskend, die beschuldigingen herhaald ziet. Hetgeen ter gelegenheid van het zoogenaamde placet, zoo binnen als buiten de Kamer van U. E. M., heeft plaats gehad, heeft daarvan al wederom eene proef geleverd. Daarom oordeelen de ondergeteekenden het noodig, dat zij hier, vóór alles, die beginselen herinneren, welke hun en hunne geloofsgenooten ten aanzien van het gezag moeten leiden. Daaruit zal blijken, dat al die gevaren, die men als van den kant der K. Hierarchie den Staat bedreigende, en daarom als zoovele redenen voor de wettelijke invoering van het placet durft voorstellen, geene wezenlijkheid hebben, en dat alleen het eerbiedigen dier beginselen, met welke de bepalingen der grondwet van het koningrijk overeenstemmen, de door deze aan de godsdienst gewaarborgde vrijheid en bescherming handhaven kan.

»De ondergeteekenden erkennen namelijk, met alle hunne geloofsgenooten, dat er op aarde in de menschelijke maatschappij, twee magten bestaan, de geestelijke en de wereldlijke, die ieder haren eigen kring van werking hebben; die ieder, binnen dien kring, geëerbiedigd en gehoorzaamd moeten worden; maar die, buiten haren eigen kring, ophouden magten te zijn. Zij erkennen dien tengevolge; dat, zoo iemand dergenen, die met een der beide magten bekleed zijn, in den kring der andere mogt overgrijpen, hij zijne bevoegdheid te buiten gaan en misdoen zoude; maar mitsdien besluiten zij ook, dat aan ieder, met een der beide magten bekleed, en binnen den kring zijner bevoegdheid werkende, door hen, die met de andere magt bekleed zijn, vrijheid van werken gelaten moet worden.

»De ondergeteekende Bisschoppen, zijnde de R. K. Kerkvoogden binnen het rijk, erkennen zich en al hunne geloofsgenooten verpligt, om van hunne zijde, deze beginselen na te leven, zich van alle overgrijpen in den kring der wereldlijke magt te onthouden, en voor zoo ver hen betreft, niet te dulden, dat door iemand hunner onderhoorigen daarin overgegrepen worde. Zij durven daarenboven zich op het verledene beroepen, ten bewijze dat deze verklaring, al werd ze met woorden niet uitgesproken, in hunne handelingen duidelijk erkenbaar is.

»En deze verklaring, E. M. H., kan niet verzwakt worden door de tegenwerping, dat wij, Katholijke Nederlandsche Kerkvoogden, als aan eene hoogere geestelijke magt ondergeschikt, dergelijke verzekering niet kunnen geven; want die bedenking brengt hare eigene wederlegging mede, daar zij zelve, die tegengeworpene ondergeschiktheid, *als van geestelijken aard* en dus slechts *in geestelijke aangelegenheden bestaande*, kenmerkt. Ten overvloede verklaren de ondergeteekenden hier, dat zij geene andere wereldlijke magt over zich en hunne onderhoorigen erkennen, dan die door de Grondwet van den Staat is gevestigd.

»Maar zelven aldus de staatsmagt, naar behooren, eerbiedigende, wenschen en verzoeken, ja vorderen zij, dat de staatsmagt wederkeerig de geestelijke magt, binnen haren kring, eene zelfstandige en vrije werking late, zonder in het minst die werking aan zich te willen onderwerpen, of zich eenige geestelijke magtsoefening aan te matigen. Deze vordering, E. M. H., berust behalve op de voorschrevene beginselen, op de, ook de gewone wetgevende magt bindende, Grondwet van den Staat. Deze Grondwet toch is niet alleen niet in strijd met de bovenvermelde beginselen, naar hare bepalingen stemmen er geheel mede overeen. Nergens waar zij over staatsmagten handelt, kent zij aan deze of aan eene van deze, iets toe, dat tot geestelijk gebied behoort, en waar zij van de godsdienst spreekt, daar heeft zij maar twee woorden: *vrijheid en bescherming*. Ieder der in het rijk bestaande godsdiensten vraagt dus met regt, dat de in haar aanwezige geestelijke magt binnen haren kring vrij werke, en dat deze vrijheid ook beschermd worde.

»Wáár de geestelijke magt, naar de leer en de inrigting der onderscheidene godsdienstige gezindheden haren zetel hebbe, daar laat de Grondwet zich niet mede in; haar is het genoeg, de onderscheidene in het rijk bestaande godsdienstige gezindheden erkend, en, met de vrijheid, derzelver gelijke bescherming geboden te hebben. Dat, derhalve, wil de Grondwet, dat de geestelijke magt, in de onderscheidene godsdienstige gezindheden erkend, onverschillig bij wien zij beruste, in hare eigen kring vrij zij, en beschermd worde.

»En hier, E. M. H. moeten de ondergeteekenden de verklaring afleggen, dat, in de godsdienstige gezindheid der R. K., alle geestelijke magtsoefening moet plaats hebben in vereeniging met, en in afhankelijkheid van het zigtbaar hoofd der K. Kerk; dat eene scheiding van dat hoofd voor de Katholijken niet anders is dan eene scheiding van de algemeene Kerk, dat eene verhindering van den geestelijken invloed diens opperkerkvoogds eene verhindering is van de werking der geestelijke magt binnen de Kerk, en dat dus eene belemmering van dien invloed eene ware aanslag is op de grondwettige vrijheid van godsdienst, den Roomsch Katholijken zoowel als andersgezinden Nederlanders gewaarborgd. Men moet óf de Grondwet verscheuren om het bestaan der Roomsch Katholijke Kerk in Nederland te vertreden, óf men moet aan de werking *der geestelijke magt* des Pausen de volle vrijheid laten. Indien men deze hindert, zoo blijft den Roomsch Katholijken Nederlander geene andere keuze dan tusschen overtreding der wet van den eenen, en afval of ballingschap van den anderen kant.

»Overeenkomstig het tot hiertoe voorgedragene, E. M. H., komen de ondergeteekende kerkvoogden vragen, dat de voorgeschrevene grondwettige vrijheid en bescherming onverlet blijven voor de werking der geestelijke magt binnen de Roomsch Katholijke gezindheid, en dat derhalve die artikelen van het in beraadslaging zijnde strafwetboek, die daarmede onbestaanbaar zijn, deels verworpen, derd deels gewijzigd worden.

»De bedoelde artikelen zijn de volgende:

»Art. 39, titel I van het 2de boek hindert, inzonderheid ook door zijne algemeenheid en onbestemdheid, de geestelijke magt in hare grondwettige zelfverdediging, zoo dikwijls deze, even gelijk thans het geval is, tegenover het openbaar gezag noodig wordt. Tevens worden door hetzelfde artikel de bedienaren van de godsdienst in het algemeen, en de kerkvoogden in het bijzonder, blootgesteld aan het gevaar van ter oorzake der onschuldigste uitdrukkingen, in hunne predikatien, ambtelijke correspondentie, ja zelfs in godsdienstigen letter-arbeid, geenerlei officieel karakter hebbende, voor den strafregter vervolgd te worden.

»Art. 40, van denzelfden titel, noodzaakt in sommige gevallen, de bedienaren der godsdienst hunne geestelijke bediening te blijven behouden en uitoefenen, schoon zij zich in geweten en volgens de beginselen van hun kerkgenootschap verpligt zouden achten dit niet te doen. Wat echter, is meer binnen den kring der geestelijke magt, dan de beoordeeling van het al of niet passende en geoorloofde harer eigene oefening?

»Ditzelfde past insgelijks op Art. 9 titel XVI. Wie toch vatbaar zij voor het verkrijgen van geestelijke magt, wie geschikt tot hare oefening, aan wien ze mag worden toebetrouwd; dit zijn vragen, welker beantwoording geheel binnen den kring der geestelijke magt gelegen is. Het is er verre af dat de ondergeteekenden het misdrijf onder bescherming zouden willen nemen; zij komen dan ook niet op tegen het doel van dat artikel; maar zij verdedigen het beginsel van vrijheid der geestelijke magt binnen haren eigen kring. Bij deze gelegenheid kunnen zij niet nalaten op te merken, dat onderscheidene ambtsverrigtingen van den Katholijken priester geheel buiten het doel, maar toch niet buiten de bewoording van dat artikel liggen.

»Ook op Art. 2 van den IV en op Art. 3 van den VII titel hebben de ondergeteekenden uit het oogpunt der godsdienstvrijheid aanmerkingen te maken. Het eerste ontneemt aan de regering eene magt, welke zij tot heden in het belang dier vrijheid, of wil men liever, in het belang eener uitgebreidere oefening dier vrijheid, zonder dat hiervan iets kwaads te vreezen was, heeft aangewend. Wat voor redenen kunnen er bestaan om haar van die magt te berooven? Hetzelfde artikel geeft aan den anderen kant der regering eene willekeurige magt tot het sluiten en tot het verhinderen van het openen van gebouwen aan de openbare godsdienst gewijd. Hoe kan zoodanige willekeur met de vrijheid bestaanbaar zijn? Het andere artikel stelt straf op de overtreding van Art. 136 van het burgerlijk wetboek, hetwelk, vooral ook wegens zijne algemeenheid en onbestemdheid, noch met de grondwettige vrijheid en bescherming der godsdienst, noch met Art. 83 van het burgerlijk wetboek genoegzaam strookt.

»Eindelijk, Art. 38, Titel I, is de grootste steen des aanstoots, dewijl daarbij de vrijheid van de werking der geestelijke magt, in de godsdienstige gezindheid der Roomsch Katholijken, geheel wordt opgeheven, en die werking zelve in haar middenpunt aan de staatsmagt onderworpen wordt.

»Zoodanig toch, E. M. H.! is de inhoud der eerste alinea van dat artikel, dat alle akten en geschriften, uitgegaan van het middenpunt der katholijke geestelijke magt, aan de werking van het staatsgezag onderworpen worden, niet slechts voor zoo verre zij (geheel onverdiend) verondersteld worden eene overgrijping op het gebied van den Staat te kunnen bevatten, maar ook voor zoo verre zij zich binnen den eigen kring der geestelijke magt houden. Immers die eerste alinea spreekt het duidelijk uit, dat alle akten en geschriften van de aangeduide geestelijke magt aan de werking van de staatsmagt — het verleenen van verlof tot het afkondigen, verspreiden, in druk uitgeven derzelve — zijn onderworpen. De uitzonderingen, die de tweede alinea vaststelt, zijn geene uitzonderingen van de werking der staatsmagt, zij zijn slechts uitzonderingen van de werking der regering. De wetgevende magt zelve doet hier voor de uitgezonderde gevallen, hetgeen aan de regering voor de niet uitgezonderde gevallen te doen wordt opgedragen: namelijk zij geeft verlof tot het afkondigen, verspreiden, in druk uitgeven van die akten en geschriften der geestelijke magt, die bij deze alinea worden omschreven, als van zuiver geestelijken inhoud zijnde.

»Is dit, E. M. H.! niet een regtstreeks en onbewimpeld ingrijpen der wereldlijke magt in den kring der geestelijke? Is het niet een onverholen treden *in sacra?* Is dat niet het tegenovergestelde van vrijheid? Immers, wanneer is men onvrij, zoo niet dan, als men niet mag? Als men door strafbedreigingen verhinderd wordt? De vrijheid, E. M. H.! is onbestaanbaar met een praeventief verbod, dan zelfs, wanneer het verboden voorwerp tot den kring der verbiedende magt behoort; wat zal het wezen, wanneer, gelijk hier, de door het verbod getroffene voorwerpen geheel buiten den kring der verbiedende magt gelegen zijn?"

(Na deze stelling nog eenigermate ontwikkeld te hebben, besluiten de Hoogw. Kerkvoogden aldus:)

»Te vergeefs, E. M. H.! beroept men zich, tot verdediging van Art. 38, op voorbeelden; want die voorbeelden zijn of aan rijken en tijden ontleend, waar en wanneer geen vrijheid van godsdienst bestond, of zij zijn eene bijdrage te meer tot hetgeen de ondervinding leert, dat, ofschoon vrijheid als beginsel en grondregel is aangenomen, zij evenwel in het leven, in de praktijk, vaak niet tot werkelijkheid komt; dat veler menschen handelingen met de grondbeginselen, die zij verkondigen, niet overeenstemmen. Daarenboven, E. M. H.! is althans de strafbepaling van Art. 38, naar het getuigenis der regering, zonder voorbeeld in de wetgeving. Waartoe dan, mogen de ondergeteekenden vragen, haar in de Nederlandsche wetgeving opgenomen? Of is Nederlands katholijke priesterschap, zijn de ondergeteekende kerkvoogden, zoo ongunstig van de priesterschap en van hunne ambtgenooten in andere landen onderscheiden, dat bij uitzondering tegen hen zoodanige strafbepaling noodig is? Dat zal voorzeker, na de herhaalde betuiging der regering, dat zij die strafbepaling volstrekt onnoodig acht, niemand durven beweren. En zoo blijkt het dan, dat die voorbeelden tot niets leiden, dewijl zij deels in het geheel niet, deels slechts in weerwil van het regt bestaan, deels onder de werking van zulke beginselen gevonden worden, als met onze grondwet strijden.

»Hiermede, E. M. H.! vermeenen de ondergeteekenden in deze zaak, bij de nationale vertegenwoordiging genoeg gedaan te hebben, om zich van hunnen pligt te kwijten. Zij willen de voornoemde artikelen uit geene andere gronden, welke talrijk voorhanden zijn, bestrijden. Zij spreken daarom niet verder van het verregaande mistrouwen tegen de bedienaren van de godsdienst, hetwelk zoo duidelijk zigtbaar is in de speciëele, men mag zeggen exceptioneele strafwetgeving, die men als ter hunner beteugeling maakt; zij zwijgen er van, dat die geheele stand, aldus voor het aanschijn der natie door de wetgevende magt zelve gebrandmerkt, in de algemeene achting, hem tot zijn edelen arbeid zoo noodzakelijk, niet weinig gekrenkt wordt; zij gewagen niet van het duistere en dubbelzinnige der voordragt, waardoor het gebruik van grondwettige regten en vrijheden, zoo als van die der drukpers, in vele gevallen voor hen hoogst gevaarlijk, in sommige onmogelijk wordt gemaakt; zij laten dit alles ter zijde, in het vertrouwen, dat in de vergadering van U. E. M. mannen, met doorzigt, onpartijdigheid, vrijheidsmin en bekwaamheden begaafd, dit veel beter, dan de ondergeteekenden het kunnen, ontwikkelen zullen, althans dat het aan den geoefenden blik van U. E. M. niet ontgaan zal. Zij eindigen alzoo met de herhaling hunner bede, dat de vrijheid en bescherming der godsdienst bij de grondwet gewaarborgd, onverlet blijven, en dat de aangeduide artikelen van het voorgedragen strafwetboek dien overeenkomstig deels verwijderd, deels gewijzigd worden. Overigens moeten zij ten slotte verklaren, dat, gelijk zij bij niemand willen achterstaan in het eerbiedigen en gehoorzamen der wereldlijke magt, als dezer verordeningen met het geweten niet strijden, zij evenzeer bereid zijn, om des noods door hun voorbeeld nogmaals den regel in te scherpen: »men moet Gode meer gehoorzamen dan den menschen."

»'t Welk doende, enz."

Wij vroegen gisteren, waar moet het heen, als het ministerie zwakheid genoeg bezit, om toe te geven, aan de eerste partij, die het zal durven wagen te dreigen?

De staats-commissie, en ook het ministerie is opgetreden met het doel en het plan, om door het stellen der volksvrijheden een veld te bereiden, waarop zich alle partijen zouden kunnen ontmoeten in vrede.

Hebben zij gedacht, dat zulks zoude kunnen geschieden, zonder de gemeenschappelijke oppositie van de aristokraten en dominokraten? Die oppositie is voorzien, althans moest verwacht worden. Zij kan dus geene reden zijn, om de aangenomen gedragslijn te verlaten.

Wat is er dan gebeurd, dat eene wijziging heeft noodzakelijk gemaakt in bijna al de artikelen die de volksvrijheden betreffen, zoo dat sommige expresselijk uit de Grondwet zijn gewischt en andere denkelijk misvormd zullen zijn geworden.

Er heeft geene enkele gebeurtenis plaats gehad, die een' wettigen invloed kon en mogt uitoefenen. Er heeft zich slechts een feit veropenbaard, een onwettig feit: de ongeregtigde inmenging van predikanten in staatszaken met bedreiging van revolutie.

En nu zegge men ons, of de inmenging van eene godsdienstige corporatie, als dusdanig, in staatszaken, een grond kan en mag zijn, om de vrijheden, waarop Nederlands volk regt heeft, in te korten of te verwerpen? En zoo het protestantsch gedeelte van de bevolking vrede kan hebben met eene dergelijke usurpatie van de dominocratie, hetgeen wij niet gelooven, zullen de Katholijken nu, in het jaar 1848, zich nog laten welgevallen, dat zij geregeerd worden door de predikanten van de synode? Nooit. Dat men het wel wete.

Wij hebben eerbied voor elke godsdienstige overtuiging. De Katholijk, omdat hij zelf gelooft, hij zal het protestantisme bestrijden op het terrein des geloofs, doch de Protestanten, welke geloofsbelijdenis zij ook aankleven, acht hij. Hij heeft afschuw van gewetensdwang, en omdat hij die zich zelven niet wil hebben aangedaan, vordert hij, dat zij niet tegen anderen worde gepleegd. De vrijheid, welke hij voor zich vraagt, hij vraagt ze voor allen, omdat het geweten, zijn geweten en dat van anderen, alleen verantwoording schuldig is aan God.

Maar daarom ook juist zal hij zich nooit onderwerpen aan eene protestantsche godsdienstige overheersching. En een ministerie, dat de onhandigheid heeft van uit vrees toe te geven aan onregtvaardige vorderingen, welke het veroordeelt, stelt een antecedent, wijst het middel, hoe het in Nederland mogelijk is, regt te erlangen.

De synode doet onwettige stappen en dreigt met revolutie; en het regt wordt daaraan opgeofferd, om misschien weldra daarvoor in de plaats te stellen wettelijk onregt.

Welke is de beteekenis van die ministeriëele handeling? Zij is deze: Volk van Nederland, gij zijt rustig, gij bemint orde, en daarom is er voor u geen regt, geen vrijheid. Zij alleen in Nederland, die wet en orde met voeten treden, zij alleen kunnen hunnen wil tot wet maken. De synode, die onregt vordert, zij behoudt hare onwettige overheersching, omdat zij zich noch aan de gestelde wetten, noch aan de rust stoort. Zij dreigt met revolutie, en daarom wint zij het onregt, terwijl de vredelievenden hun regt verliezen.

Hoe men het verklare of niet, de slotsom van hetgeen thans onder ons gebeurt, is eene uitdaging tot opstand, tot feitelijk verzet. Als een ministerie geen regt weet te handhaven, maar den nek bukt onder het juk van hen, die met revolutie dreigen, dan bewijst het, dat in Nederland geen regt te verkrijgen is dan door geweld, en het feit noodigt hen, die regt willen, uit, om tot dat geweld hunne toevlugt te nemen.

En daarom hebben wij gezegd, dat de inschikkelijkheid van het ministerie aan de vordering van heerschzuchtige predikanten onverantwoordelijk is, en dat de gevolgen voor hunne rekening zijn.

Van eene geloofwaardige zijde wordt ons gemeld, dat de Katholijke geestelijkheid in Vriesland stellig besloten heeft, zich als één man tot Z. M. te wenden met de bede om vrijheid van godsdienst en onderwijs. Ook in die provincie is men verontwaardigd over de sluwe wijze waarop eene hatelijke dominocratie er in geslaagd schijnt de Regering te verschalken ten einde haar over te halen, dat zij deze geheiligde regten aan het volk onthoude.

Nadat reeds twee petitien uit Breda, dd. 12 Junij, met een aantal onderteekeningen aan de Tweede Kamer gezonden zijn, wordt nog dezer dagen in denzelfden geest het volgende adres door vele aanzienlijken daar ter stede geteekend.

Edel Mogende Heeren!

Onder betuiging hunner eerbiedige gehechtheid aan het regerende Huis, en met een diep gevoel van dankbaarheid jegens den Koning, die van zijne vaderlijke gezindheid jegens zijn getrouw volk, in deze dagen, op nieuw de luid sprekendste bewijzen heeft gegeven, wenden de ondergeteekenden, ingezetenen der stad Breda, zich tot deze vergadering oordeelende, zich in dit gewigtige tijdsgewricht niet te mogen onttrekken aan het geen zij als eenen burger pligt beschouwen, gevoelen zij zich genoopt, Uw Edel Mogenden, ter gelegenheid van de aanstaande grondwets-herziening, hunne wenschen te kennen te geven, wenschen, niet in een oogenblik van kortstondige en koortsachtige opgewondenheid opgewekt, noch door het aanstekelijke voorbeeld van anderen uitgelokt, maar welke, jaren herwaarts gekoesterd, uit hunne vaste overtuiging voortgesproten zijn, en waarvoor zij in hun streven naar politischen vooruitgang immer onbewimpeld zijn uitgekomen.

Elke uitweiding over die wenschen, elke omkleeding met redenen achten de ondergeteekenden overbodig en nutteloos, bij al hetgeen, zoo binnen als buiten de kamer, over de hervorming onzer staats-instellingen is gehandeld, gesproken en geschreven. Zij gelooven dus te kunnen volstaan, en duidelijk genoeg hunne bedoeling aan den dag te leggen met te verklaren, dat hunne hoop en uitzigten in overeenstemming zijn met die van het verlichte en onbevooroordeelde deel der bevolking, wiens stem zich voor elk onbevangene verneembaar en krachtig heeft doen hooren, en dat zij de volledige uitdrukking en algeheele vervulling hunner wenschen hebben gevonden in het ontwerp van gewijzigde grondwet door de, bij besluit van den 17 Maart jl. benoemde, commissie op-gesteld, waarvan de grondslagen, en met name de regtstreeksche verkiezingen van de leden der beide Kamers van de Staten-Generaal, en der provinciale en plaatselijke vertegenwoordiging, vrijheid van drukpers, vereeniging, onderwijs en godsdienst-oefening, hun onmisbaar voor het geluk van een bezadigd en vredelievend volk, gelijk het onze, en voor het heil en behoud van den ... toeschijnen.

Steeds hebben de ondergeteekenden gemeend, dat eene vereenvoudigde huishouding van staat alleen zal kunnen leiden tot die wijze bezuinigingen, waardoor eene ... vreesde finantiële ramp afgewend, de druk der belastingen, inzonderheid voor de min gegoede klasse, aller-verminderd, en de algemeene welvaart bevorderd ... worden. Met het meeste genoegen hebben zij dan kennis genomen van de merkwaardige rede, door den Minister van Justitie in uwe zitting van den 13den ... uitgesproken. Zij vleijen zich met de hoop, dat de denkbeelden, in die rede voorgedragen, in U Edel Mogenden krachtige voorstanders hebben gevonden, en ... onder uwe vaderlandslievende medewerking van nu af ... de toepassing der aangekondigde beginselen van staatsbestuur worde voorbereid, waardoor de ondergeteekenden zich geregtigd zouden achten, zich de bevredigendste ... komsten voor te spiegelen.

De ondergeteekenden naderen derhalve deze Kamer met het eerbiedig verzoek dat het U Edel Mogenden moge behagen, de edele inzigten en heilzame pogingen van het ministerie te ondersteunen, en de gewijzigde grondwet door de commissie van 17 Maart jl. ontworpen, aan te nemen, met slechts die geringe veranderingen van ondergeschikt belang, welke de grondslagen er van onaangetast laten.

Hetwelk doende enz.

De tegenstanders der vrijheid van onderwijs wenschen bijna algemeen deze bepaling in de nieuwe Grondwet opgenomen te zien: »het lager onderwijs zal, als een belangrijk voorwerp van de zorg der regering, door de wet geregeld worden."

Welke gronden worden voor dit verlangen opgegeven? Men zegt, wanneer de Grondwet vrijheid van onderwijs waarborgt, dan zal elk en een iegelijk zich als onderwijzer kunnen nederzetten, zonder dat de ouders ... aan wien zij hunne kinderen toevertrouwen. Zij moeten waarborgen, *zekere* waarborgen hebben voor de *bekwaamheid* en *zedelijkheid* van de leermeesters hunner kinderen.

Wij stemmen daar volkomen mede in, met dit onderscheid, dat wij voor ons zelven en voor anderen ... waarborgen geheel in de handen der ouders verlangen. Wij verlangen *waarborgen*, *duurzamer* en *zekerder* dan *alle wettelijke bepalingen*. Wat baat het, b. v., ... wet *twee* of *drie* examens, *een* of *zes* getuigschriften verordent, indien de ouders, zoo als nu het geval is, in de *personen zelven* teleur gesteld worden. Thans tellen wij onder de onderwijzers personen, die misschien ... tien examens hebben bijgewoond, die zeker wel ... vier getuigschriften kunnen vertoonen, maar ... weten dat die mannen met hunne bekwaamheid en zedelijkheid op het papier, des avonds hunne *bekwaamheid* en ... in het ledigen van eene »fijne" flesch toonen en hunne *zedelijkheid* in de verblijven der ontucht verkoopen.

Welk gezond mensch zou willen aannemen, dat wettelijke bepalingen aan die schandalen voor goed een einde zullen maken, dat wettelijke bepalingen, waarvan de zorg voor getrouwe naleving aan vreemden toevertrouwd is, den ouders der kinderen de zekerste waarborgen voor de bekwaamheid en zedelijkheid van onderwijzers aan de hand geven? Al trad er een tweede *Drako* op, de ... kelaars zal hij niet kunnen weren!

De vrijheid van onderwijs geeft *ieder* waarborgen, niemand uitgezonderd. Waarborgen voor bekwaamheid, waarborgen voor zedelijkheid. Bemerkt de vader dat ... zijne kinderen bij een onbekwaam en zedeloos onderwijzer ...

ter school gedaan heeft, hij zal eer dan nu in de gelegenheid zijn hun onderwijs aan een ander toetevertrouwen, — aan een ander, die de voortreffelijkste hoedanigheden overal en altijd met zich omvoert, die overal en altijd bewijzen van bekwaamheid en zedelijkheid geeft.

De monopoliemannen wenschen de bepaling, dat het lager onderwijs, als een belangrijk voorwerp van de zorg der regering, door de wet zal geregeld worden.

Wij vinden daarin geen den minsten waarborg voor iemand, noch voor de zekerheid dat men het oog op bekwame en zedelijke onderwijzers zal vestigen. Een belangrijk voorwerp van de zorg der regering — hoe plooibaar! Nog meer. Wij vinden daarin eene vasthouding van alles wat aan en tot het monopolie behoort. Aan wie toch, en dit is eene belangrijke vraag, zal de regering, die hier regtens geroepen wordt om voor het onderwijs te zorgen, de wettelijke regeling aanvertrouwen? Misschien wel aan eenige monopoliemannen.

En zal de Tweede Kamer aan hun werk hare goedkeuring hechten?

Onoplosbare vragen, zoolang wij niet weten, hoedanig die Kamer zal zamengesteld zijn, en of onze vertegenwoordigers geen gif opgezameld hebben uit de lastertaal van eenige bekende brochures.

Zoo als de monopoliemannen de bepaling der Grondwet begeeren, kan er de eenzijdigste uitlegging aan gegeven worden. Is de regering van daag Protestantsch, morgen Roomsch, overmorgen Mahomedaansch, toekomende week weer Israëlitisch, zij kan die bepaling naar *hare* wijze van zien uitleggen. Op dusdanige wijze heeft niemand, van welke gezindte ook, ooit de hoop, dat de netelige kwestie van het onderwijs *naar aller genoegen* zal geregeld worden. Zoo late de nieuwe wetgeving b. v. even als de wet van 1806 aan de gemeentebesturen de bevoegdheid over om in de oprigting van nieuwe scholen te bewilligen, zij verordene voor alle scholen de vergelijkende examens.

o! o! o! o! o! o!

Om voor alle eenzijdige toepassing, ten wiens nadeele ook, gewaarborgd te zijn, dringen wij er steeds op aan, dat de vrijheid van onderwijs, zonder voorbehoud, in de Grondwet worde opgenomen. Wil men dan verder aan den leiband der mannen van het monopolie loopen, de regering verantwoorde het voor zich zelven en de publieke opinie. Wij eischen voor onze kinderen over het monopolie een tegenhanger, een zekeren waarborg voor duizende Protestanten en Katholijken. Late niemand zich diets maken, dat eene vreeselijk afgeschilderde concurrentie het gevolg der vrijheid zal wezen, dat een goed en doelmatig onderwijs door winzucht zal verloren gaan. Mogten er ook al gevonden worden, die denken, dat zij door het schoolmeesteren een gouden berg zullen verwerven, die hunne waar tot minderen prijs dan hun buurman verkoopen, de ouders zijn dáár om de deugdelijkheid van het goed te beoordeelen. Zij zullen onderwijs en onderwijs van elkander weten te onderscheiden en meer hechten aan *bekwame* en *zedelijke* onderwijzers, wier *deugd in het hart* gegrift staat, dan aan sluwe kwakzalvers, die nu, door het monopolie geruggesteund, niet te verwijderen of onschadelijk te maken zijn!

Men verneemt dat een aantal veehouders en vetweiders uit Vriesland zich per rekest bij Z. M. beklaagd hebben, dat de reglementen der prov. staten nopens de belasting op de runderen en de schadevergoeding voor het gedoode vee in strijd zijn met de belangen van den eerlijken oppassenden veehouder, die in zijne vrijheid verkort wordt, terwijl de aanzienlijkste schadevergoedingen genoten worden, door dezulken, die wegens onvoorzigtigheid en zorgeloosheid omtrent hun vee publiek bekend zijn.

Wij hebben gemeld dat bij het ministerie van financien in Frankrijk voor 800,000 fr. aan nuttelooze ambten bezuinigd is. Bij het ministerie van marine heeft dit voorbeeld reeds navolging gevonden, en is reeds voor eene jaarlijksche som van 120,000 fr. aan onnoodige ambtenaren bezuinigd, en desniettegenstaande is de dienst aan beide ministerien ordelijker en het lot der tegenwoordige beambten veel verbeterd. Och, of nog eenmaal de dag aanbrak, dat men ook ten onzent eens erustig aan bezuinigingen ging denken! Wie weet, of er aan opbrengsten ook voor onze burgerij niet nog wat te besparen viel!.... Maar bij ons heeft men wel wat anders te doen; men heeft het te druk met.... placetkwestien en met andere fraaije beperkende maatregelen. Hoe pleizierig voor de betalende burgerij!

---

† Te Meppel, is de hoofdelijke omslag, die reeds vrij hoog was, dit jaar met 100 pCt. verhoogd. Er is een belangrijk tekort in de gemeente-kas, veroorzaakt, zoo als men verneemt, door subsidien aan de diakonie verleend. Er circuleert eene petitie aan het stedelijk bestuur, waarin op vermindering van uitgaven aangedrongen wordt en middelen tot vermeerdering der inkomsten worden aangewezen.

Men schrijft ons uit Groningen dd. 13 Junij. Morgen wordt alhier het derde landhuishoudkundig congres geopend. Om daaraan meer luister bij te zetten heeft de burgemeester de ingezetenen uitgenoodigd om gedurende drie dagen te vlaggen. Bij die gelegenheid zal er tevens eene tentoonstelling voor landbouw en veeteelt gehouden worden.

Men leest in de *Drentsche Courant*. De winterrogge op de hooge zandige esschen heeft weinig stroo en belooft een minder gunstig verbouw dan die op de lagere bouwlanden, als zijnde deze zeer goed bezet. De zomerrogge laat voor het tegenwoordige niets te wenschen over en geeft het vooruitzigt op eene goede opbrengst. De aardappelen staan goed; voor het zetten derzelve was het voorjaarsweder gunstig. De haver en de gerst staan voordeelig, voor beide was de zaaitijd gunstig. Daar de veenen vroeger dan gewoonlijk het geval is, hebben kunnen gebrand worden, is daarvan het gevolg geweest, dat dezelve in den loop dezer maand hebben kunnen en zijn bezaaid geworden.

Het *Journal du Limbourg* verwondert zich, dat men bij de algemeene collecte voor een protestantsch weeshuis te Maastricht zich alleen tot de Protestanten in Holland heeft gewend, en dat men geen beroep gedaan heeft op de liefdadigheid der inwoners van Maastricht zelve. Men heeft daarmede eene fout begaan, zegt het *Journal*, den geest van liefdadigheid miskennende, die de katholijke bevolking van Maastricht kenmerkt. De christelijke liefde ziet in alle ongelukkigen slechts broeders, en de burgerij onzer stad is te verlicht, te verdraagzaam, om onderscheid te maken in geloofsbelijdenis, wanneer het er op aan komt, groote rampen te lenigen."

TILBURG, 16 Junij. Het staken der werkzaamheden aan de vaart van hier op 's Gravenmoer en het ophouden van die in de heide, met het defricheren waarvan men zich van wege Z. M. den Koning, eenen geruimen tijd heeft onledig gehouden, en van welk een en ander men zich zeer veel nut voorspelde, heeft alhier eene groote sensatie veroorzaakt. Een veertigtal daglooners, alle mannen en vaders, voor het meerendeel van talrijke huisgezinnen, en welke sedert vele jaren op Zr. Ms. particulier domein hebben gearbeid en zich gevleid hadden, zoo niet bij voortduring, dan toch zeker nog een geruimen tijd, werk aan die ondernomen ontginningen te zullen vinden, zijn door het staken dier ondernemingen, buiten eenige verdiensten, en loopen reeds bedelende om werk ten einde hunne gezinnen, welke te zamen genomen ruim 220 zullen tellen, het benoodigde brood te kunnen verschaffen. (*H. B.*)

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 13 Junij. De gisteren gehouden stemming over de voordragt, strekkende om een krediet van 100,000 francs 's maands te openen voor de uitgaven der uitvoerende commissie, heeft hier eene niet geringe sensatie verwekt.

Het ontwerp tot het openen van het gevraagde krediet is met 569 tegen 142 stemmen aangenomen. Men beschuldigt het gouvernement, dat het van de vrees, die de vergadering bezielde op het hooren van geweerschoten buiten de vergaderzaal, heeft gebruik gemaakt om het voorstel te doen goedkeuren. Intusschen waren het geene geweerschoten, maar slechts één pistoolschot, dat op straat gelost werd, en waardoor slechts één officier ligt gewond is. De dader is niet gegrepen en ook niet bekend.

De heer Lamartine had tevens van die gelegenheid gebruik gemaakt, om een voorstel te doen tot het ten uitvoer leggen van de wet van 1832 ten opzigte van Karel Lodewijk Napoleon Bonaparte. Het gouvernement moet zich wel zeer zwak gevoelen om in den held van Straatsburg en Bologne een gevaarlijken medinger te zien.

Heden is in de nationale vergadering over dit voorstel van den heer Lamartine beraadslaagd. De discussie was even verward als gewoonlijk, en leverde belangrijke oogenblikken op. De uitslag was, de verwerping van het voorstel, en de toelating van den nieuw gekozen afgevaardigde Lodewijk Bonaparte, terwijl men zich echter een nader onderzoek voorbehield over het vraagpunt of hij werkelijk als Franschman moest beschouwd worden.

Na deze stemming mag men besluiten, dat het decreet van verbanning zal vernietigd worden. Het uitvoerend bewind, dat bevel gegeven had tot het in hechtenis nemen van den prins, ziet zich na deze nieuwe nederlaag in eene misselijke stelling gebragt. De vergadering heeft van hare zijde mede in de laatste dagen een zonderling voorbeeld van weifelmoedigheid gegeven. Zaturdag scheen zij de uitvoerende commissie te willen omverwerpen; gisteren schonk zij haar door het goedstemmen van het krediet weder haar vol vertrouwen. Gisteren wilde zij bij acclamatie het voorstel tot verbanning van prins Lodewijk Bonaparte aannemen en heden stemt zij met eene groote meerderheid voor zijne toelating.

— Het committé van constitutie heeft in zijne zitting van gisteren in beginsel aangenomen het behoud der tractementen voor de leden der geestelijkheid. Men mag zich over dit feit verheugen, als zijnde een goed voorteeken voor de toekomst.

— De heerschende geldcrisis heeft den minister van finantiën genoopt aan de nationale vergadering een maatregel voor te stellen, die een nieuwe aanval is op den eigendom en de vrijheid van den arbeid: hij eischt dat men den staat het monopolie der assurantiën overdrage, gelijk zulks met de spoorwegen is geschied.

— Heden werden weder talrijke zamenscholingen gevormd. De nationale garde is gestadig op de been en ontwikkelt eene ontzettende magt.

— De commissie voor het monstermaal tegen 25 centimes heeft in eene harer laatste zittingen bepaald, dat deze broederlijke bijeenkomst den 14 Julij zou plaats hebben. Men spreekt van eene reusachtige luchtbal, een orchest en vuurwerk, die het feest zullen opluisteren. Van eene andere zijde wordt verzekerd, dat de heer Thomassin, president der commissie gevangen gezet en de opgezamelde gelden voor den maaltijd in beslag genomen zijn.

— Wij hebben dezer dagen een aanplakbillet op de muren onzer hoofdstad opgemerkt, aldus luidende:

»Werklieden!

»Men beleedigt u, als men van echtscheiding spreekt!

»*Slechte* lieden willen hunne eigene verdorvenheid bedekken, door aan de onze te doen gelooven.

»De republiek is zuiver uit de hand van God en het volk voortgekomen; zij zal zoo onbesmet blijven als het volk.

»De echtscheiding! Hebben de werklieden dan *voorlooping?*

»Als de werkman eene vrouw neemt, dan geschiedt dit om met haar te leven, te lijden en te sterven. Hij stoot haar niet van zich af, als hij van haar verzadigd is.

»Bovendien, als de werksman gebruik wilde maken van de echtscheiding, zou hij het kunnen? Zou hij den procureur, den advokaat en de proceskosten kunnen betalen?

»Neen, de echtscheiding is niet voor het volk. In den regel *wil* het volk, en inderdaad *kan* het daarvan geen gebruik maken:

»De echtscheiding! weet gij wie ze vraagt? Het belang vereenigd met de ondeugd.

»Voor de regtsgeleerden zijn de echtscheidingen eene bron van regtsgedingen.

»Wie stelt ze voor? — Een [illegible]. Wie verdedigt ze in een aanplak-billet? — Een advokaat.

»De wet, waarover men ons spreekt, is anti democratisch en reactionnair.

»Burgers, protesteren wij tegen de instelling van de echtscheiding."

— Een Duitsch dagblad meldt dat de Zondag van Pinkster te Weenen, Parijs, Berlijn en Francfort bestemd was om eene revolutionaire volksdemonstratie te houden even als den 15 Mei. Men zegt, dat in de twee laatstgenoemde steden, werkelijk demonstratien tegen dien dag voorbereid waren, die echter niet hebben plaats gehad, terwijl ook de monstermaaltijd te Parijs is uitgesteld. Te Londen is ll. Maandag alles rustig gebleven. De chartisten, afgeschrikt door de ontzettende maatregelen door het gouvernement genomen, hebben zich niet op straat durven vertoonen. Ook in de fabriekdistrikten hebben zij zich rustig gehouden.

— Berigten uit Madrid melden, dat aldaar in den nacht tusschen den 7 en 8 dezer eenige arrestatiën hebben plaats gehad, waarvan de redenen niet worden opgegeven.

ENGELAND.

LONDEN, 12 Junij. Omtrent den opstand in Lahore hebben wij thans nadere berigten, welke loopen tot 25 April. De beide Britsche agenten in Multan, Anderson en Evans Agnew hebben aan het hoofd der Khalsatroepen een gevecht geleverd aan de inboorlingen, waarin zij het onderspit hebben gedolven. Anderson is gedood, en Agnew met 599 man omsingeld geworden. De aanleiding tot dit gevecht was de stedehouder Mulraj geweest, die bij de regering van Lahore zijn ontslag had verzocht, in de veronderstelling, dat men hem bidden zou zijnen post te blijven waarnemen. Toen echter de regering geneigd was zijn ontslag aan te nemen, werd hij oproerig. Zijne troepen worden geschat op 20,000 man en zijn rijkelijk van ammunitie voorzien; de citadel van Multan is zeer versterkt. Er zijn talrijke Engelsche troepen derwaarts gezonden, en de officieren denken reeds op overwinning en buit. Andere berigten outkennen echter de gansche gebeurtenis.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 14 Junij. In Posen schijnt het eindelijk rustig te worden althans de krijgswet is ingetrokken.

— Zoowel in Zweden als in Noorwegen begint men het in te zien wat de ultra-deensche partij, welke beide landen in den oorlog tegen Duitschland wil wikkelen, eigenlijk zocht. De *Aftonbladet* van Stokholm en de *Morgenbladet* van Christiania daarentegen doen al het

mogelijke om eene vredebreuk tusschen Zweden en Duitschland te verhoeden. Vooral het eerstgenoemde blad heeft zich ten taak gesteld om het blad der ultra-deensche partij de *Dagligt Allehande* geregeld op zijne plaats te zetten. De Zweedsche troepen zijn nog niet naar de Deensche eilanden ingescheept, en het is ook nog niet eens zeker dat zulks gebeuren zal, want het officieel blad *Post och Inrikes Tidningar* zegt: Zoolang het legercorps geen bevel ontvangt om naar Denemarken te vertrekken, blijft het op Schonen onder bevel van den luitenant-generaal Ciderstrom." De koning heeft zich met zijn twee oudste zonen naar Malmoe begeven, zoo men zegt om eene conferentie te houden met den koning van Denemarken.

— Men schrijft uit Pest dd. 7 Junij Onze regering laat een *militair cordon tegen Croatien trekken.*

BERLIJN, 13 Junij. Ten gevolge van den aanval, gisteren door het volk op de nationale vergadering gepleegd, waarbij de minister von Arnim beleedigd is geworden en vele afgevaardigden zich door de vlugt hebben moeten redden, heeft een aantal vertegenwoordigers het voorstel gedaan, de zittingen der vergadering niet meer te Berlijn, maar te Potsdam te houden. De stedelijke regering heeft aan de vergadering haar leedwezen over het gebeurde betuigd.

— Z. M. heeft een besluit genomen, vooral ten doel hebbende, de al te hooge pensioenen der hooge staatsambtenaren voor het vervolg te verminderen.

Den 7 is door den zwitserschen landdag het voorstel van St. Gallen, om de doodstraf in staatkundige misdrijven af te schaffen, met eene meerderheid van $15\frac{1}{2}$ stemmen aangenomen.

Het voorzittend kanton heeft twee commissarissen benoemd, die, overeenkomstig het besluit van den landdag zich naar Napels zullen begeven, ten einde te onderzoeken, welk deel de zwitsersche troepen genomen hebben aan de noodlottige gebeurtenissen van den 15 Mei.

Het gouvernement van Griekenland heeft geweigerd aan Turkije den persoon uit te leveren, die een aanslag op het leven van [illegible] heer Mussurus gewaagd had. De betrekkingen t[illegible] beide landen waren nog niet op den ouden voet [illegible]steld. De heer Maroki, zaakgelastigde, in zijne betrekking van consul-generaal van Griekenland, sedert het vertrek van den minister, was door den Divan niet erkend geworden. Men verzekerde, dat de heer Mussurus zelf zijne terugroeping zou vragen.

Te Konstantinopel scheen de komst aan het bewind van Reschid-Pacha zeker. De liberalen wonnen daar meer veld.

ITALIE.

Uit de Italiaaansche berigten blijkt thans dat in weerwil van de grootspraak der Oostenrijksche bulletins, hun leger in volslagen aftogt is. Radetzky heeft den moed niet gehad, den aanval der Piemontezen af te wachten; de 84 jarige generaal heeft den moed niet gehad om de door hem zelven als zoo sterk afgeschilderde linien aan de Curtatone bezet te houden, maar hij is denzelfden weg van waar hij gekomen was weder teruggetrokken, en gaat nu naar Vicenza. Treviso konde hij niet nemen, Peschiera niet ontzetten, maar op Vicenza eene onversterkte, onbemuurde, opene stad, welke ver van zijne operatie-linie gelegen is, op Vicenza zal die meester in de krijgskunde, met zijn gansche leger gaan drukken.

— Brieven uit Bologna en andere havens van Italië melden, dat er tusschen het Oostenrijksch gouvernement en koning Karel-Albert reeds onderhandelingen zijn aangeknoopt. Oostenrijk zou zijne troepen uit Italië terug roepen, onder voorwaarde, dat Italië een gedeelte der schuld van Oostenrijk voor zijne rekening nam. Men voegt er bij, dat aan den paus de magt is opgedragen om de voorwaarden van dit verdrag te regelen.

Men schrijft uit Padua, dat de generaal Pepe met het opperbevel over al de troepen op het Venetiaansche grondgebied is belast.

Vicenza, Padua, Treviso en Rovigo weigeren met het te vestigen rijk van Opper-Italië ingesmolten te worden onder den scepter van Karel-Albert. Men verwacht eene algemeene Italiaansche volksvergadering om dien aangaande te beslissen.

De berigten uit Napels zijn nog zeer verward. Men spreekt van een nieuwen opstand in de hoofdstad. De opstandelingen rukken in groote massa's tegen Napels op. De koning is, zegt men, in de magt des volks.

De Italiaansche vloot bestookt de haven van Triest.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 13 Junij.

GETROUWD (14 Junij): J. J. Jitta en H. S. van Raalte.

BEVALLEN (13 Junij): C. Wegman, geb. Kuhn, D.

OVERLEDEN (11 Junij): C. Straub, geb. Rohne, 35 j. — (12 Junij): J. E. Poestkoke, 37 j. — (13 Junij): G. B. Niemers, 21 j.

HANDELSBERIGTEN.

SCHIEDAM, 14 Junij. Rogge 139/2 ℔ geringe Libau *f* 152; Moutwijn *f* 12,50; Genever *f* 16; Amst. Proef *f* 17,25.

DELFT, 15 Junij. Boter *f* 32 a 35 het vierde vat.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

	14 JUNIJ $4\frac{1}{2}$ u.		gebl.	15 JUNIJ		4 u.	gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. à	$2\frac{1}{2}$	pCt.	$41\frac{11}{16}$	$41\frac{9}{16}$	à	$41\frac{11}{16}$	$41\frac{11}{16}$
Dito Dito	3	»	$48\frac{1}{2}$	$48\frac{1}{8}$	»	$48\frac{1}{8}$	$48\frac{1}{8}$
Dito Dito op resc.	3	»			»		
Dito Dito	4	»	$63\frac{1}{2}$	$63\frac{3}{8}$	»	$63\frac{1}{2}$	$63\frac{1}{2}$
O. I. Leening	4	»	$62\frac{3}{8}$		»		
Amortis. Syndic.	$3\frac{1}{2}$	»			»		
Handel-Maatschappij	$4\frac{1}{2}$	»	$118\frac{3}{4}$	$118\frac{3}{4}$	»	119	119
Haarlemmermeer	5	»			»		
Aand. Rijn-Spoorweg	$4\frac{1}{2}$	»	64	65	»		
Aand. Holl. S. M.	$4\frac{1}{2}$	»	$55\frac{1}{2}$		»		
BELGIE,	$4\frac{1}{2}$	»			»		
Dito	$2\frac{1}{2}$	»			»		
Dito bij Rotschild	$2\frac{1}{2}$	»			»		
SPANJE, L. bij Ard. van 85 £	5	»	$9\frac{1}{2}$	$9\frac{7}{16}$	»		
Dito Dito van 510 £	5	»	$9\frac{1}{4}$	$9\frac{5}{16}$	»	$9\frac{1}{4}$	$9\frac{1}{4}$
Dito bij Dito onb. st.	5	»	$9\frac{1}{4}$		»		
Dito	3	»	$21\frac{3}{8}$		»		
Dito Binnenl. à 6 m.	3	»	$15\frac{15}{16}$	16	»	$16\frac{5}{16}$	$16\frac{5}{16}$
Coupons Ardoins		»	$6\frac{7}{16}$	$6\frac{5}{16}$	»	$6\frac{3}{8}$	
Passive		»	3		»		
Deferred		»			»		
Fransche Uitgest.		»			»		
PORTUGAL, te Londen	3	»			»		
Dito Dito	4	»	$14\frac{3}{8}$		»		
Dito Binnenl. à 1 Conto	5	»			»		
RUSL. Obl. H. 1798 en 1816	5	»	91	$90\frac{3}{4}$	»		
Dito Dito 1828 en 1829	5	»	$90\frac{1}{2}$	$90\frac{1}{4}$	»		
Ct. b. d. 1831 en 1833	5	»	$78\frac{1}{4}$		»		
Dito bij Hope	4	»	$68\frac{1}{4}$	$68\frac{1}{4}$	»	$68\frac{3}{4}$	$68\frac{5}{8}$
Dito bij Stieglitz en C°.	4	»	$67\frac{3}{8}$	$67\frac{5}{8}$	»	68	68
Cert. te Hamburg	5	»	80		»		
Inschrijving in Assignat.	6	»	$49\frac{3}{8}$		»		
Cert. van Dito	6	»			»		
POLEN, Certific.	4	»			»		
Dito Aand. met Loten fl 300		*f*			»		
Dito Dito fl 500		»			»		
AMERIKA, Phil. Bank	6	pCt.			»		
Dito	5	»			»		
Dito Bank-Actiën					»		

Oostenrijk, Met. $2\frac{1}{2}$ pc. $26\frac{3}{4}$; Napels, Cert. bij L. en B. 5 pc. 60; Mexico 5 pc. $15\frac{3}{4}$; Peru 6 pc. $16\frac{7}{8}$; Grenada 1 pc. $12\frac{1}{2}$ onb.; Venezuela 2 pc. $16\frac{3}{8}$.

Wisselkoers.

2/m. Parijs $55\frac{1}{2}$; Zigt Parijs 56; 2/m. Londen 11,85; Zigt Londen 11,95; 2/m. Hamburg $34\frac{3}{8}$; Zigt Hamburg $34\frac{5}{8}$; 3/m Lissabon 40; 3/m. Porto 40; 2/m. Petersburg $1,68\frac{1}{2}$.

ANTWERPEN, 14 Junij. Belg. leen. $2\frac{1}{2}$ pc. 33; $4\frac{1}{2}$ pc. $60\frac{1}{4}$; Spanje Ard. 5 pc. $9\frac{1}{8}$.

PARIJS, 13 Junij. Fr. 3 pc. 46,00; id. 4 pc. 54,00; id 5 pc. 68,75; Schatkistb. 25,00; Bank-Actiën 1240; Belg. 1840, 5 pc. $66\frac{1}{2}$; id. 1842, 5 pc. $66\frac{1}{2}$; Nap. 5 pc. 70,50; Romeinsche leening 58.

MADRID, 8 Junij. Act. Sch. 3 pc. $21\frac{5}{8}$; id. 4 pc. 13; Uitgest. Sch. $4\frac{1}{4}$; Coupons 8.

LONDEN, 13 Junij. Consols op tijd $84\frac{3}{8}$ a $84\frac{1}{2}$; Brazilië 67 a 69; Ecuador $1\frac{7}{8}$ a $2\frac{1}{2}$; Ven. 16 a 18; Uitg. $4\frac{1}{2}$ a 5; Gren. 12 a $12\frac{1}{2}$; Uitg. $2\frac{1}{2}$ a $2\frac{3}{4}$; Denem. 60 a 65, Holl. $2\frac{1}{2}$ pc. 42 a 43; id. 4 pc. $63\frac{1}{2}$ a $64\frac{1}{2}$; Mexico $15\frac{1}{2}$ a $15\frac{3}{4}$, Peru 32 a 34; Portugal 4 pc. 16 a 17; Rusl. 1822, 5 pc. 88 a 89; Spanje 5 pc. $11\frac{3}{4}$ a $12\frac{1}{4}$; id. 3 pc. $21\frac{3}{4}$ a $22\frac{1}{4}$; id. Passive $2\frac{1}{4}$ a 3.

WEENEN, 10 Junij. Met. 5 pc. 66; Loten fl. 500, 108.

BERLIJN, 13 Junij. Schuldbr. $3\frac{1}{2}$ pc. $69\frac{1}{4}$; Loten $84\frac{1}{4}$; Rusl. bij Stiegl. 4 pc. $73\frac{1}{2}$; Pools. 4 pc. 54; Loten fl. 200, 81; id. fl. 300, 83; id. fl. 500, $57\frac{1}{2}$.

FRANCFORT, 13 Junij. Met. 5 pc. $53\frac{1}{4}$; Bank-Actien 925; Darmst. Lot. fl. 50, $53\frac{1}{2}$; id. fl. 25, $17\frac{1}{2}$; Badens. Lot. fl. 50, 37; id. fl. 35, $22\frac{3}{4}$; Nassaus. fl. 25, 18; Holl. $2\frac{1}{2}$ pc. $41\frac{3}{4}$; Spanje 3 pc. $16\frac{1}{2}$; Polen fl. 300, 85; id. fl. 500, $58\frac{3}{4}$.

PRIJZEN DER PERCEELEN,

Geveild op Dingsdag 13 Junij, in het O. Z. Heeren Logement

No. 1. Een Huis en Erve, Taksteeg, No. 3656; *f* 4000, P. D. Lusink, Jr.

2. Twee Huizen en Erven, Rokin, No. 165 en 163; *f* 2250, *f* 275, Denzelfden.

3. Een Huis en Erve, Voetboogstraat, No. 4137; *f* 675, *f* 200, R. W. Hartgerink.

4. Een dito, Handboogstraat, No. 4158; *f* 875, — *f* 50, H. F. Brugman.

5. Een Huis, Tuin en Erve, Korte Leydsche Dwarsstraat, No. 5836; *f* 600, Opgehouden.

6 Een Huis en Erve, Korte Leydsche Dwarsstraat, No. 6711; *f* 350, — *f* 10, C. H. Heije.

7. Twee Huizen en Erven, Zanddwarsstraat, No. 3797 en 3798; *f* 1300, — *f* 80, B. H. Evers.

8 Een Huis en Erve, Tuinstraat, No. 4367 en 4366; *f* 525, *f* 50, J. F. Schutte.

9. Een dito, Anjelierstraat, No. 4686; *f* 275, — *f* 50, H. F. Brugman.

10. Een dito, Buiten-Brouwerstraat, No 1255; *f* 1475, *f* 50, H. Geyzelaar.

11. Een stuk Land, buiten de Leydsche Poort in den Stadsen Gasthuispolder, No. 1003; *f* 275, — *f* 50, D. de Vriend.

12. Het Buitenverblijf *Welgelegen*, aan den Amsteldijk, op het Verwerspad, No. 512, 513 en 514, *f* 130, Opgehouden.

13. Een Huis, Keizersgracht bij de Runstraat; *f* 2000, *f* 250, B. H. Evers.

Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.